

Východiska Pracovní skupiny k porodnictví při Radě vlády pro rovnost žen a mužů

20. března 2023

Pracovní skupina k porodnictví (dále jako „Pracovní skupina“) vznikla na základě usnesení Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Rada“) ze dne 12. září 2013 k tématu rovnosti žen a mužů ve vztahu k oblasti porodnictví. Pracovní skupina byla poté ustavena a fungovat začala na začátku roku 2015. Za dobu svého fungování se Pracovní skupina mj. podílela na přípravě Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030, která obsahuje na vládní úrovni dosud nejvíce komplexní soubor opatření směřující ke zvýšení spokojenosti s péčí v těhotenství, při porodu a v šestinedělí.

Pracovní skupina vychází z toho, že rodiče nejsou homogenní skupinou. Jejich představy a potřeby se výrazně proměňují spolu se změnami v celé společnosti, roste ekonomická, sociální, třídní, náboženská, národní a etnická i kulturní rozmanitost. I v tomto kontextu se Pracovní skupina zaměřuje na podporu svobodné volby rodičů týkající se způsobu, okolností a místa porodu. Ta by měla odpovídat společenským změnám, nárokům a hodnotovým orientacím současné generace populace vstupující do fáze rodičovství tak, aby stávající systém těhotenské, porodní a poporodní péče (péče v mateřství) na tyto nové výzvy reagoval.

Závažným současným společenským jevem je také krize důvěry společnosti v politiku, systém či správu veřejných záležitostí a financí. Tato krize důvěry se dotýká všech oblastí a mimo jiné se přenáší i do vztahů mezi lékaři/kami a pacienty/kami a také může vyvolávat nedůvěru v poskytovanou péči, některými vnímanou jako paternalistickou.

Pracovní skupina:

- proto komplexně mapuje situaci v českém porodnictví a navrhuje změny tak, aby mohla být naplňována práva žen a jejich rodin (potažmo realizovány mezinárodní lidskoprávní závazky ČR a doporučení WHO), mj. svobodná volba rodičů vybrat si způsob, okolnosti a místo porodu, resp. těhotenskou, porodní a poporodní péči v intencích postupu *lege artis*;
- průběžně monitoruje naplňování relevantních opatření ze Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 a souvisejících dokumentů státní správy a upozorňuje Radu na případné mezery a nedostatky;
- reaguje na společenskou poptávku po zajištění diverzity péče k pokrytí potřeb různých skupin žen či rodin;
- se zabývá situací a potřebami klíčových poskytovatelů/lek péče, zejména zdravotnických a jiných profesí, včetně porodní asistence;
- důsledně přihlíží k případnému vícečetnému znevýhodnění některých skupin žen a jejich rodin (aplikuje intersekcionalní přístup);
- se v systému českého porodnictví zaměřuje na identifikaci konkrétních problémů v poskytování péče z hlediska klíčových aktérů/rek zdravotního systému a hledá konsensuální návrhy jejich řešení, i s ohledem na ekonomickou stránku věci (adekvátní financování k zajištění kvalitní péče, efektivnější péče za stejné nebo nižší náklady).

Hlavní cíle Pracovní skupiny:

- sledovat činnost rezortů a relevantních orgánů a usilovat o zajištění dostupných, aktuálních dat a analýz k posouzení stavu v oblasti těhotenské, porodní a poporodní péče
- sledovat mezinárodní lidskoprávní závazky v této oblasti a související doporučení WHO
- monitorovat v součinnosti se sekretariátem Rady naplňování Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 a dalších relevantních dokumentů
- navrhnout změny, doporučení, prováděcí mechanismy a postupy tak, aby systém těhotenské, porodní a poporodní péče byl v souladu s mezinárodními lidskoprávními závazky ČR a doporučeními WHO, byl bezpečný, kvalitní, respektující různou hodnotovou orientaci rodičů a nárok na svobodu volby rodičů vybrat si typ těhotenské, porodní a poporodní péče i způsob, okolnosti a místo porodu, a to včetně možnosti zůstat neodděleně se svým dítětem po porodu i v době případné hospitalizace;
- navrženými změnami, doporučeními, prováděcími mechanismy či postupy podpořit požadavky na organizační efektivitu a ekonomickou udržitelnost systému těhotenské, porodní a poporodní péče;
- na základě navržených řešení zahájit a podpořit realizaci rozvoje českého porodnictví s ohledem na situaci klíčových poskytovatelů/lek zdravotní péče a rozmanitost společenských potřeb;
- zajistit podporu navržených řešení u zainteresovaných aktérů/rek a veřejnosti, dlouhodobou udržitelnost a zlepšování systému i s ohledem na možnou diverzitu péče.

Výše uvedená východiska a cíle promítá Pracovní skupina mimo jiné do následujících oblastí:

- oblast legislativy a metodik;
- oblast sběru dat a analýz;
- oblast etiky v péči v mateřství.

(Návrh východisek zpracovalo předsednictvo Pracovní skupiny v součinnosti se sekretariátem Rady vlády pro rovnost žen a mužů a následně upravilo na základě obdržených připomínek. Konečnou verzi schválila Pracovní skupina usnesením č. 01/2023 dne 20. března 2023.)